

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.25.2023

z dnia 8 marca 2023 r.

Rada Gminy Kolsko

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XL.256.2023 Rady Gminy Kolsko z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie ustalenia opłaty za zrzut ścieków ze zbiorników bezodpływowych, dowożonych wozami asenizacyjnymi i przyjmowanych w punkcie zrzutu ścieków oczyszczalni ścieków w Kolsku, w całości.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 31 stycznia 2023 r. Rada Gminy Kolsko podjęła uchwałę w sprawie ustalenia opłaty za zrzut ścieków ze zbiorników bezodpływowych, dowożonych wozami asenizacyjnymi i przyjmowanych w punkcie zrzutu ścieków oczyszczalni ścieków w Kolsku.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 7 lutego 2023 r.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała istotnie narusza prawo, tj. art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679).

W podstawie prawnej podjętej uchwały Rada Gminy powołała art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej ustalając w § 1 przedmiotowej uchwały, opłatę za przyjęcie i utylizację nieczystości ciekłych w punkcie zrzutu ścieków oczyszczalni ścieków w Kolsku w wysokości 6,96 zł netto + VAT za m³.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Zdaniem organu nadzoru, powołany w podstawie prawnej ww. uchwały przepis nie uprawniał Rady Gminy do ustalenia opłaty za przyjęcie i utylizację nieczystości ciekłych w punkcie zrzutu ścieków oczyszczalni ścieków w Kolsku. Należy zauważyć, że Rada nie ustaliła ceny czy opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej. Jak wynika z art. 1 ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej gospodarka komunalna obejmuje w szczególności zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Opłata za przyjęcie i utylizację nieczystości ciekłych w punkcie zrzutu ścieków oczyszczalni ścieków w Kolsku

nie dotyczy natomiast mieszkańców gminy Kolsko, lecz przedsiębiorców świadczących usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, na którą to działalność muszą posiadać odpowiednie zezwolenie. Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, z późn. zm.) rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi wykonywane przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych. Natomiast jak wynika art. 6 ust. 4a tej ustawy rada gminy, określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, może stosować zróżnicowane stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych. Czym innym są opłaty ponoszone przez właścicieli nieruchomości za usługi świadczone przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, a czym innym opłaty za zrzut ścieków ze zbiorników bezodpływowych, dowożonych wozami asenizacyjnymi i przyjmowanych w punkcie zrzutu ścieków oczyszczalni ścieków w Kolsku ponoszone przez przedsiębiorców świadczących usługi na rzecz właścicieli nieruchomości.

W ocenie organu nadzoru opłaty ustalone przedmiotową uchwałą są należnościami, stanowiącymi jedynie cenę za usługę ze strony gminy świadczoną przedsiębiorcom realizującym usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych i to w warunkach braku przymusu po stronie kontrahenta. Realizacja tej usługi następuje bowiem na podstawie umowy cywilnoprawnej, natomiast wysokość opłaty z tego tytułu powinna być negocjowana przez strony tego stosunku prawnego. Zatem w tym zakresie obowiązuje zasada swobody umów wyrażona w art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny: "Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego". Cena świadczonej usługi ustalana jest przez strony umowy, tj. organ wykonawczy gminy, do którego zadań należy gospodarowanie mieniem komunalnym, stosownie do treści art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz kontrahenta, którzy mogą ją negocjować (zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 19 lipca 2011 r., sygn. akt II SA/Ol 416/11). Stronami umowy w tym przypadku będzie Wójt Gminy Kolsko oraz przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na podstawie art. 7 ust.1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, poprzez wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę, że uchwały podejmowane na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej są aktami prawa miejscowego. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. I OSK 1901/13, „artykuł 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z 1996 r. o gospodarce komunalnej zawiera normę prawną upoważniającą organ

stanowiący samorządu terytorialnego do podjęcia aktu prawa miejscowego. Zawiera wszystkie elementy delegacji ustawowej do wydania aktu prawa miejscowego. Wynika to z konstrukcji normy prawnej, która na równi z umocowaniem zawartym w przepisach szczególnych stawia umocowanie zawartej w tej normie”. Skutkiem uchwały podjętej na podstawie przepisu art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z 1996 r. o gospodarce komunalnej jest zobowiązanie wszystkich podmiotów wykonujących gospodarkę komunalną, jak i każdego użytkownika urządzeń użyteczności publicznej lub odbiorcę usług z tego zakresu do stosowania konkretnego świadczenia finansowego. Adresaci uchwały podjętej na podstawie tego przepisu nie są indywidualnie określani, lecz każda jednostka wykonująca gospodarkę komunalną w znaczeniu podmiotowym tego pojęcia oraz każdy podmiot korzystający z ich usług (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 maja 2018 r. I GSK 548/18).

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli